

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Development of Thai Language Learning Activities Entitled Ramayana: Narai Prab Nonthok Based on Creativity-Based Learning Management for Mathayomsuksa 2 Students

อุบล ศรีภิรมย์¹ อุษา ปราบหงษ์² ธนานันต์ กุลไพบุตร³

Ubon Sipirom¹, Usa Prabhong² and Thananun Kunpaibutr³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (Dependent Samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.46/81.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80
2. ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.52)

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Master of Education Degree in Research of Curriculum and Instruction, Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Lecturer Dr. of the Faculty of Education Sakon Nakhon Rajabhat University

³รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Assoc. Prof. Dr., Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: อุบล ศรีภิรมย์, Ubon156@gmail.com

รับเมื่อ 15 กันยายน 2564 แก้ไข 24 กันยายน 2564 ตอบรับเมื่อ 25 กันยายน 2564

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) develop Thai language learning activities entitled Ramayana: Narai Prab Nonthok based on creativity-based learning management for Mathayomsuksa 2 students to achieve the required efficiency criteria of 80/80, 2) compare Mathayomsuksa 2 students' creative thinking before and after the intervention, 3) compare students' learning achievement scores obtained before and after the intervention, and 4) examine the students' satisfaction toward learning through the developed learning activities. The samples consisted of 40 Mathayomsuksa 2 students of class 2/3 enrolled in the first semester of the 2021 academic year at Songdaowittayakhom School under Sakon Nakhon Secondary Educational Service Area Office. The research instruments included: 1) lesson plans, 2) a creative-thinking ability test, 3) a learning achievement test, and 4) a set of questionnaires on students' satisfaction with the developed learning activities. The statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Dependent Samples t-test.

The findings were as follows:

1. The effectiveness of the Thai Language learning activities entitled Ramayana: Narai Prab Nonthok based on creativity-based learning management for Mathayomsuksa 2 students had an efficiency of 81.46/81.25, which was higher than the set criteria of 80/80.
2. The students' creative thinking ability after the intervention was higher than that before the intervention at the .01 level of significance.
3. The students' learning achievement after the intervention was higher than that before the intervention at the .01 level of significance.
4. The satisfaction of the students toward learning through the developed learning activities was at the highest level ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.52).

Keywords : Thai language Learning Activities, Creativity-Based Learning Management

ภูมิหลัง

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมบริโภคนิยมอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะปัญหาทางการศึกษาที่สถาบันทางการศึกษาไม่สามารถผลิตคนให้เป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น อย่างไรก็ตาม บุคคลในสังคมก็ยังเชื่อว่า ปัญหาต่าง ๆ สามารถแก้ไขด้วยการนำการศึกษามาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา (สิริมาภิญาญอนันตพงษ์, 2545, หน้า 47) ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้คนไทยได้พัฒนาคุณภาพและศักยภาพที่สมบูรณ์ในทุกด้าน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีรูปแบบหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะเพื่อใช้ในการพัฒนาความรู้ เช่น ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ทักษะการคิด (Thinking Skill) ทักษะการทำงาน (Working Skill) และทักษะชีวิต (Life Skill) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีสมรรถนะที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต ซึ่งสมรรถนะหนึ่งที่มีความจำเป็นอย่างมาก คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับ

ตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาด้านการคิดค่อนข้างมาก โดยเฉพาะด้านความคิดสร้างสรรค์มีการกล่าวถึงมากขึ้นในยุคปัจจุบัน เนื่องจากมีความจำเป็นต่อคนทุกคน ทั้งในด้านการเรียนรู้อการทำงาน การดำรงชีวิต รวมไปถึงสังคมและประเทศชาติ เพราะโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นฐานในการแสวงหาความรู้และนำมาซึ่งการสร้างสรรคงานใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ ทั้งแก่ตนเอง ครอบครัว และสังคม โดยเฉพาะในระดับประเทศ จะเห็นได้ว่า การพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ยังมีความจำเป็นอย่างมาก ดังที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้เน้นการนำความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรมเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ทั้งในเรื่องกระบวนการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม โดยยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม ด้วยเหตุนี้ ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นทักษะที่สำคัญมากในการจัดการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคน เนื่องจากต้องใช้ความคิดในการแก้ปัญหา ปฏิบัติกิจกรรม และผลิตผลงานอย่างสร้างสรรค์ อันนำมาซึ่งความคิดที่แตกต่างและผลงานที่สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 4) ซึ่งความคิดสร้างสรรค์มิได้ติดตัวบุคคลมาตั้งแต่เกิด แต่สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่เล็กจนโต และผู้ที่ทำหน้าที่ฝึกการคิดสร้างสรรค์โดยตรงส่วนใหญ่ ก็คือ ครูผู้สอน ซึ่งทำหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้และฝึกทักษะการคิดให้แก่ผู้เรียนทุกระดับ

จากการศึกษาบริบทการจัดการเรียนการสอนของประเทศ ไทย พบว่า มีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนน้อย ดังที่ วิริยะ ฤาชัยพาณิชย์ (2558, หน้า 42) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เกิดจาก “ความแตกต่าง” ในขณะที่การศึกษาบ้านเรา เน้นให้เด็กทุกคนเหมือนกัน แต่งตัวเหมือนกัน ตัดผมเหมือนกัน เรียนวิชาเดียวกัน ทำข้อสอบชุดเดียวกัน และต้องตอบข้อเดียวกัน

เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ จะกลายเป็นเด็กที่เรียนไม่เก่ง จนกระทั่งประมาณ 50 ปีที่แล้วนักจิตวิทยาชื่อ Torrance ได้ทำการวิจัย เพื่อยืนยันว่าความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญเท่าเทียมกับความคิดเชิงวิเคราะห์และยังยืนยันว่า ความคิดสร้างสรรค์จำเป็นสำหรับทุกคน ไม่ว่าจะเป็นสถาปนิก แพทย์ วิศวกร ตำรวจหรือแม่บ้าน มาถึงวันนี้เป็นที่ชัดเจนว่า ทุกสาขาอาชีพต้องการคนที่มีทักษะในการคิดสร้างสรรค์ทั้งสิ้น

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณีและสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่า ควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 37)

จากการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า ยังมีทักษะที่นักเรียนต้องปรับปรุง คือ ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน และทักษะการคิด โดยเฉพาะทักษะการคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากนักเรียนมีการลอกเลียนแบบ มีการผลิตชิ้นงานที่ไม่แตกต่างจากสิ่งเดิม มีกระบวนการคิดที่ไม่หลากหลายขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งทักษะเหล่านี้จะนำไปสู่การตีความสรุปความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าของเรื่องราวต่าง ๆ โดยเฉพาะในวรรณคดี เนื่องจากการเรียนวรรณคดีมีความสำคัญมาก เพราะนอกจากจะเป็นการสืบสานความเจริญงอกงามทางวัฒนธรรมแล้ว ยังเป็นการพัฒนาความคิดของผู้เรียนอีกด้วย

จากการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีหลายเทคนิควิธีการที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-Based Learning) เป็นหนึ่งในวิธีการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจและเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โครงสร้างหลักของการเรียนรู้ที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน พัฒนามาจากโครงสร้างการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) และแนวทางการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แบบความคิดแนวขนานของ Edward De Bono ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานนั้น ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่ออนาคต ทำให้เกิดทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ นักเรียนตื่นตัวในการค้นคว้า มีความสุขในการเรียน มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การสื่อสารและการทำงานเป็นทีมของนักเรียนมีเพิ่มมากขึ้น (วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์, 2558, หน้า 51)

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-Based Learning) ของวิริยะ ฤชชัยพาณิชย์ (2558, หน้า 12) มีกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 กระตุ้นความสนใจ อาจใช้เหตุการณ์ ใช้สื่ออัลดีมีเดีย ใช้เกมหรือกิจกรรม ฯลฯ เพื่อเป็นการดึงความสนใจผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของเนื้อหา ขั้นตอนที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ โดยผู้เรียนจะแบ่งกลุ่มความสนใจหรือข้อสงสัยของปัญหา จากนั้นผู้เรียนจะดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นด้วยตนเอง ขั้นตอนที่ 3 ค้นคว้าและคิด เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้คิดและค้นคว้าหาคำตอบที่เกิดขึ้น โดยครูผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา ชี้แนะ ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้นำเสนอผลงานที่ตนเองได้ไปค้นคว้า และขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล ขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลกิจกรรมทั้งหมดที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ โดยประเมินทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน ซึ่งขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอนดังกล่าว สามารถนำไปใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ดังงานวิจัยของ กำธร ดิษธรรม (2557, หน้า 99) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน เรื่อง ภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย

พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ ไพสิน แก้วดก และทัศนศิริพันธ์ สว่างบุญ (2561, บทคัดย่อ) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ด้วยความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสองดาววิทยาคม จึงสนใจพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนพท โดยจัดการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนฝึกใช้จินตนาการมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ และแสดงออกถึงความรู้ในการสร้างสรรคทางภาษาได้ ทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และซาบซึ้งในวรรณคดี การใช้ภาษา ตลอดจนเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการทดสอบระดับชาติให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนพท โดยจัดการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนพท โดยใช้การจัดการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนพท โดยใช้การจัดการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนพท โดยใช้การจัดการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ

ตัวแปรอิสระ

การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้
(วิธียะ ฤกษ์พาณิช)
1) กระตุ้นความสนใจ
2) ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ
3) ค้นคว้าและคิด
4) นำเสนอ
5) ประเมินผล

ตัวแปรตาม

- 1) ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้
- 2) ความคิดสร้างสรรค์
- 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 160 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 แผน
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นข้อสอบอัตนัย ทั้งหมด 4 กิจกรรม จำนวน 10 ข้อ
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสองดาววิทยาคม โดยดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจัดกิจกรรมใช้เวลา 14 ชั่วโมง โดยระหว่างการทำทดลองมีการเก็บคะแนนจากแบบทดสอบย่อยหลังเรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ประสิทธิภาพกระบวนการ
3. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนเรียน

4. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนพท โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนพท โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test ชนิด Dependent Samples

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test ชนิด Dependent Samples

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนพท โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ร้อยละ (Percentage)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1 หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากสูตรหาค่า IOC (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 244)

2.2 หาค่าความยากและอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ โดยใช้วิธีของ D.R Whitney และ D.L Sabers (สำราญ กำจัดภัย, 2560, หน้า 90-96) ได้ค่าความยากของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.52-0.58 และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ อยู่ระหว่าง 0.75-0.94

2.3 หาค่าความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 238) ได้ค่าความยากของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.44-0.83 และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ อยู่ระหว่าง 0.22-0.89

2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronach (สำราญ กำจัดภัย, 2560, หน้า 102) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.74

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอริชาร์ดสัน (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 236-240) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.89

3. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้สถิติการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ได้แก่ E_1/E_2 ซึ่ง E_1 เป็นประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ และ E_2 เป็นประสิทธิภาพผลลัพธ์ (ชวลิต ชูกำแพง, 2553, หน้า 131-132)

3.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน “ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน” ได้แก่ การทดสอบค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test แบบ Dependent-Sample) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 83)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนพท โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนพท โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.46/81.25 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

2. ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.52)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลการวิจัยพร้อมอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.46/81.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ละแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 81.46 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.25 แสดงว่า กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และกระบวนการจัดการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ชั้นกระตุ้นความสนใจ ส่งผลให้นักเรียน

มีบทบาทในการทำกิจกรรมโดยใช้เหตุการณ์ สื่อมัลติมีเดีย และเกม เพื่อกระตุ้นความสนใจ ทำให้นักเรียนสนใจอยากเรียนรู้ อยากค้นหาคำตอบ และตื่นตัวในการค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ขึ้นตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่ม โดยการร่วมมือกันศึกษาปัญหาที่ตนเองสนใจ และดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ขึ้นค้นคว้าและคิด เมื่อใช้ปัญหาสถานการณ์เป็นตัวกระตุ้น จะส่งผลให้นักเรียนสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะการค้นคว้าหาความรู้ และทักษะการคิด โดยผ่านกิจกรรมและประสบการณ์ที่หลากหลาย ชื่นนำเสนอ นักเรียนจะได้นำเสนอผลงานที่ละกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะในการสื่อสาร การนำเสนอ และการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ส่วนสมาชิกในกลุ่มก็เกิดทักษะการทำงานร่วมกัน และขึ้นประเมินผลเป็นขั้นการประเมินผลกิจกรรมทั้งหมดที่ได้ปฏิบัติทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยครูและเพื่อนมีส่วนร่วมในการประเมิน ด้วยเหตุนี้ การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน จึงสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร เลิศณรงค์ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนภาษาไทยโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานเรื่องการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการเรียนภาษาไทยโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน เรื่อง การเขียน ของนักเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.62/81.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิพรพรรณ ศรีสุธรรม (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.58/81.50 และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน นักเรียนมีพัฒนาการด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ขึ้นทุกด้าน

2. ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์

เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้จัดทากิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยมียุทธประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการคิดหาคำตอบที่หลากหลาย มีความคล่องแคล่วในการคิด คิดได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง มีความคิดริเริ่มที่แปลกใหม่ แตกต่างจากคนอื่น สามารถคิดได้หลากหลายแง่มุม คิดดัดแปลงความรู้ให้เกิดประโยชน์หลาย ๆ ด้าน และสามารถอธิบายให้เห็นภาพได้ชัดเจน โดยผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียน เช่น กิจกรรมหาคำศัพท์ยากให้ได้มากที่สุดในเวลาที่กำหนด กิจกรรมเขียนแผนผังความคิด กิจกรรมวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครว่ามีลักษณะอย่างไร พรอมบอกเหตุผลประกอบ กิจกรรมวิเคราะห์คุณค่าของตัวละคร กิจกรรมวาดภาพตัวละครที่ประทับใจ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้การฝึกให้นักเรียนได้รู้จักการแสดงความรู้สึกและความคิดผ่านการทำกิจกรรมการเรียนรู้

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความคิดคล่องแคล่วในปริมาณมากขึ้น กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ออกมาอย่างอิสระ กล้าที่จะมีความคิดริเริ่มแปลกใหม่จากเดิม หลากหลาย ไม่เลียนแบบหรือซ้ำกับความคิดของคนอื่นมากขึ้น คิดได้หลายทิศทาง หลากหลายแง่มุม และมีความคิดละเอียดลออ ในด้านอื่น ๆ ได้สมบูรณ์มากขึ้น นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมยังส่งผลให้นักเรียนเกิดจินตนาการ เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ เกิดความสนใจ รู้สึกสนุกสนานเพราะมีความแปลกใหม่ แตกต่างจากการเรียนแบบปกติ ทำให้นักเรียนมีความสุข กระตือรือร้นที่อยากจะทำกิจกรรม สามารถถ่ายทอดความรู้สึกความคิดเห็นผ่านผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ และเห็นคุณค่าของผลงานนั้นด้วยความภาคภูมิใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมะณี ลาปะ และเพชรรัตน์ จงนิมิตสถาพร (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุงแก้ววิทยาคาร จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 79.17 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญยา ธงนำทรัพย์ (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิด

สร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน เรื่อง พลังงานความร้อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน เรื่อง พลังงานความร้อน มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอน มุ่งเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ครูกับนักเรียน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ นักเรียนแสดงถึงความสนใจ อยากรู้ อยากเห็น ซึ่งสังเกตได้จากการตอบคำถาม การนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการทำกิจกรรมกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา ทิมสี (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเรืองวิทย์พิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพลิน แก้วดอก และทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ (2561, หน้า 128) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพยุภคภูมิวิทยาคาร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

4. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ

สร้างสรรคเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมนักเรียนมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.63 ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.52) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรคเป็นฐาน มีสื่อรูปภาพ มีกิจกรรม มีเกม เนื้อหาที่เรียนมีความสนุก และให้ข้อคิดแก่ผู้เรียน ทำให้นักเรียนสนุกสนาน เกิดการทำงานร่วมกัน กิจกรรมเร้าความสนใจนักเรียนได้ดี และนักเรียนได้แสดงออกร่วมกัน บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นักเรียนได้รู้จักการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากสิ่งที่ครูสอน โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกช่วยเหลือ และให้คำปรึกษานักเรียน มีการเสริมแรง ให้กำลังใจ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและปฏิบัติด้วยตนเอง นักเรียนได้มีโอกาสค้นคว้าหาคำตอบอย่างอิสระ ซึ่งช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่ได้อีกขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีของ Maslow (1970, pp. 122-144 อ้างถึงใน ฌัญญา หอมจัต, 2563, หน้า 78-79) เชื่อว่า ความต้องการของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่าเทียมกัน บุคคลแต่ละบุคคลจะปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับการบำบัดความต้องการตนเองในแต่ละขั้นที่เกิดขึ้น เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองบุคคลนั้นก็จะมีรู้สึกพึงพอใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำธร ดิษธรรม (2557, หน้า 99) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรคเป็นฐาน เรื่อง ภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบความคิดสร้างสรรคเป็นฐาน เรื่อง ภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ โดยรวมพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา นำมา (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรคเป็นฐาน โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรคเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรคเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้น สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรคของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ แต่ครุควรจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย ฝึกให้นักเรียนได้คิด ได้แสดงความรู้สึก แสดงออกทางความคิด สร้างสรรคผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย

2. ครูควรออกแบบกิจกรรมโดยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้เกิดการคิดอย่างอิสระ และกระตุ้นความคิดสร้างสรรค

3. ก่อนจัดกิจกรรม ควรศึกษาแนวคิด เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรคเป็นฐานให้เข้าใจ เพื่อจะได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน การจัดกิจกรรมควรเสริมแรงในทางบวกอย่างสม่ำเสมอ เช่น การให้กำลังใจ การยกย่องชมเชย การให้รางวัล และการชมผลงานนักเรียนทุกคน เพื่อเป็นกำลังใจให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าผลงานของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรคเป็นฐาน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบอื่น เช่น การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรคเป็นฐานร่วมกับการสอนแบบระดมสมอง หรือวิธีสอนอื่น ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค

2. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรคเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะด้านการเรียนรู้ และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ เป็นต้น

3. ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรคเป็นฐานในระดับชั้นอื่น ๆ หรือนำไปใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาษาอังกฤษ การงานอาชีพ ศิลปะ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (ฉบับปรับปรุง 2560)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษณา ทิมลี. (2562). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. พิจิตร: โรงเรียนเรืองวิทย์พิทยาคม.
- กำธร ดิษธรรม. (2557). *การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน เรื่อง ภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. เอกสารการประชุมทางครูสภา ประจำปี 2558. หน้า 150-158. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการครูสภา.
- เกษมะณี ลาปะ และเพชรรัตน์ จงนิมิตสถาพร. (2559). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชา ส 21103 สังคมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 38(4), 725-735.*
- ชลธิชา นำมา (2560). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2553). *การวิจัยหลักสูตรและการสอน*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐชญา หอมจัด. (2563). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กประถมวัย โดยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดของ Williams*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษยา ธงนำทรัพย์ (2562). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน เรื่อง พลังงานความร้อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพลิน แก้วดอก และทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ. (2561). *ศึกษาการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน: การวิจัยผสมวิธี. วารสารการวัดผลการศึกษา, 25(1), 206-224.*
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิพรพรรณ ศรีสุธรรม. (2562). *ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิริยะ ฤกษ์พาณิชย์. (2558). *คู่มือการสอนเพื่อสร้างศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2558). *การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน Creativity Based Learning (CBL)*. *วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้*, 1(2), 23-37.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (ฉบับปรับปรุง 2560)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำราญ กำจัดภัย. (2560). *เอกสารคำสอนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. สกลนคร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2545). *การวัดและประเมินผลแนวใหม่: เด็กประถมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัมพร เลิศณรงค์. (2559). ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเรียนภาษาไทยโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานเรื่อง การเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 17(1), 100-109.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร